

Katoliški dom prosvete v Tinjah vabi v okviru cikla prireditev na temo „Manjšinska politika v Avstriji — na novi poti?“ na predavanje

Položaj in perspektive avstrijskih narodnih skupin

Predstavitve in diskusija z avtorji avstrijske rektorske konference

Predavala bosta:

univ. asistent dr. Vladimir Wakounig in univ. profesor dr. Dieter Larcher.

v sredo, 29. 11. 1989, ob 19.30, v domu v Tinjah

V petek, 8. decembra, ob 14.30
v Mestnem gledališču v Celovcu

„Marijino oznanjenje“

Vstopnice dobite v predprodaji pri krajevnih društvih, v Mohorjevi knjigarni, v knjigarni Naša knjiga in v pisarni KKZ

VSI PRISRČNO VABLJENI!

nt

naš tednik

LETO XXXXI. Številka 47 Cena 8,— šil. (10000 din)
petek, 24. novembra 1989

Poštnina plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

SELE — Novo ljudsko šolo že krasí pušeljc. Tudi v soboto so delavci z vso vnemo delali, da bo poslopje do snega pod streho in da ne bo zamakalo. Dela so, kot smo zvedeli, doslej vsa bila opravljena v roku.

Smolle: za pravično porazdelitev sredstev ob 70. letnici plebiscita

Ker bo državni zbor v naslednjih dneh sklepal o zvezni podpori ob 70. letnici plebiscita, je državnozborni poslanec Karel Smolle v pismu zveznemu ministru za finance dipl. trg. Lacini opozoril, da so prav koroški Slovenci tisti, ki so prispevali največji delež, da je področje južne Koroške ostalo v okviru Avstrije.

Ker doslej slovenska narodna skupnost ni imela vpliva na porazdelitev sredstev, katere dodeljuje zveza, je Smolle zahteval, da se na Koroškem ustanovi politično neodvisna komisija z nalogo pravično razdeliti denar. Komisijo naj bi sestavljali zastopniki koroške trgovske zbornice, koroške delavske zbornice, Zveze slovenskih zadrug in Skupnosti južnokoroških kmetov.

Koroški deželni zbor odrekel Mohorjevi šoli vsako podporo

Ker so vse tri stranke v koroškem deželnem zboru enoglasno sklenile, da konfesionalna dvojezična ljudska šola pri Mohorjevi strani dežele ne dobi nobene finančne podpore, je tajnik NSKS mag. Marjan Pipp ostro kritiziral koroško manjšinsko politiko.

Ker svojčas socialističnemu deželnemu šolskemu svetu ni uspelo preprečiti ustanovitve te ljudske šole v Celovcu, se sedaj politiki vseh v deželnem zboru zastopanih strank maščujejo s tem, da so tej uspešni samoiniciativi zavrnili vsakršno finančno podporo.

„Takšnega netolerantnega dejanja ni mogoče pojmovati kot začetek novega dialoga o manjšinskem vprašanju,“ je opozoril mag. Pipp, ki je v nadaljevanju dejal, da je vsako upanje na pogovor neutemeljeno, če na primer nemškonalne sile preprečijo deželnemu glavarju Haiderju uvedbo dvojezične deželne him-

ne v južnokoroških šolah. Protesti koroških politikov vseh strank proti dunajskemu memorandumu, odstopanje od uvedbe dvojezične deželne himne v šolah in odrekanje vsakršne finančne podpore dvojezični ljudski šoli v Celovcu so izraz ideološke povezanosti koroških strank z nemškonalnimi organizacijami. Na osnovi naštetega je mag. Pipp poudaril, da je prišel čas, ko bo potrebno bolj ostro nastopiti v zvezi z manjšinskim vprašanjem.

V posebni tiskovni izjavi Mohorjeva družba protestira proti zadržanju deželne vlade, ki je načelno bila že pripravljena pod-

preti ljudsko šolo. Imensko so obljubili podporo deželni glavar Haider, deželni svetnik Schiller in namestnik deželnega glavarja Zernatto. Odklonitev deželne vlade zdaj ogroža obstoj ljudske šole.

Nadalje Mohorjeva družba piše, da je mesto Celovec v zadnjih letih investiralo v revitalizacijo in oskrbo šol v Celovcu 252 mio. šilingov, za Mohorjevo pa očitno ni na razpolago nobenih sredstev.

S takim zadržanjem taki politiki delujejo proti smislu delovne skupnosti Alpe-Jadran. Mohorjeva pričakuje, da bo deželna vlada sklep popravila in podprla šolo.

● Obir: delavci „gladujejo“ naprej

Tudi ta teden so delavci celulozarne Obir nadaljevali s svojo gladovno stavko, s katero hočejo javnost opozoriti na položaj v dolini Bele. Za naslednji teden načrtujejo stavkajoči vožnjo kmetov v Celovec k deželnemu glavarju Haiderju.

● Vas Podroje izbrisana?

V Globasnici je cestna uprava kratko malo postavila krajevni napis Globasnice sredi vasi Podroje, katero očitno hočejo s tem zbrisati kot samostojno vas. V Podrojah se je te dni formiral komite, ki se bo branil proti tej nasilni integraciji v Globasnico.

GLAVNI
UREDNIK
SILVO KUMER

Potrditev samostojne poti

Izredni občni zbor Kluba slovenskih občinskih odbornikov

Komentar

Na izrednem občnem zboru Kluba slovenskih občinskih odbornikov je novi predsednik mag. Peter Waldhauser izrazil željo, da naj bi bil klub v prihodnje samostojna politična organizacija, v kateri naj bi imeli svoj prostor in zastopstvo tudi Slovenci, ki kandidirajo na listah večinskih strank. Ta zahteva pa vsekakor ni nič novega, saj pravila KSOO predvidevajo izredno članstvo takih odbornikov. KSOO je tudi v preteklosti vabil k sodelovanju Slovence, vključene v večinske stranke, toda odmeva ni bilo.

Bo ostalo vabilo brez odziva?

Eden od vzrokov je bil, da večinske stranke tega ne bi dopustile; kot drugi vzrok pa moremo navesti nezanimanje teh slovenskih občinskih odbornikov za sodelovanje v KSOO.

Novi predsednik KSOO mag. Waldhauser je v vabilu k sodelovanju navedel tudi pogoje, pod katerimi lahko slovenski občinski odborniki z list večinskih strank v klubu sodelujejo: zavzemati se morajo za pravice koroških Slovencev. „Vsako ravnanje proti interesom slovenske narodne skupnosti bi imelo za posledico izključitev iz kluba“, je dejal mag. Waldhauser.

In prav zaradi tega je precej neverjetno, da bi kot člani v Klub slovenskih občinskih odbornikov v doglednem času vstopili socialisti ali občinski odborniki ljudske stranke, ker je le-tem pogosto še danes stranka pomembnejša kot narod.

Večinoma pa je v naših občinah tako, da se morajo vsi odborniki večinskih strank držati sklepov stranke, kar velja tudi za slovenske odbornike na teh listah, ki so v preteklosti že neshetokrat glasovali proti interesom slovenske narodne skupnosti. Gotovo bo še mnogo vode steklo po reki Beli, preden se bodo npr. v Železni Kapli slovenski socialisti zavedli, da niso samo socialisti, ampak tudi člani slovenske narodne skupnosti. Podobnih primerov moremo naštetih skoraj v vsaki dvojezični občini.

Po vsej verjetnosti bo ostalo vabilo brez odziva, pa čeprav skuša KSOO postati še širše zasnovana in odprta organizacija.

Na izrednem občnem zboru je Klub slovenskih občinskih odbornikov pretekli ponedeljek izvolil nov odbor in začrtal smernice dela za prihodnost. Klubu slovenskih občinskih odbornikov bo v prihodnje predsedoval mag. Peter Waldhauser, ki se je izrekel za neodvisno in samostojno politično pot kluba in ob tem zahteval finančno podporo Zveze slovenskih organizacij. V obširni razpravi so se občinski odborniki izrekli za tesnejše sodelovanje med KSOO in Koroško enotno listo, ki da po njihovem mnenju predstavljata eno in isto.

Odstop Frica Kumra zbudil odbornike?

Po odstopu predsednika KSOO Frica Kumra 19. septembra letos so slovenski občinski odborniki že na zborovanju oktobra kritično ocenili slovensko manjšinsko politiko, v kateri ni dovolj enotnosti v najbolj važnih narodnih vprašanjih. V tem je videl poslovodeči predsednik mag. Peter Waldhauser tudi vzroke za stagnacijo pri delu kluba in posredno tudi za odstop doslejšnjega predsednika Frica Kumra. Slednji je za svoj nepričakovani odstop navedel v prvi vrsti zdravstvene razloge; ta njegova poteza pa je konec koncev prinesla tudi precej vetra v slovensko politiko. Fric Kumer je dobesedno menil, da je bil njegov odstop za marsikoga zelo „zdravilen“, marsikoga pa je tudi zbudil.

Bivši predsednik je menil, da je njegov mandat potekal v zelo razburkanem političnem času (šolsko vprašanje, deželnozborske volitve) in zavoljo tega v klubu ni bilo možno doseči prave vnetosti pri vseh odbornikih. Fric Kumer je apeliral na mladino, naj se še bolj vključi v politično delo; prvi korak v tej smeri je bil storjen že z ustanovitvijo Mlade KEL.

Vabilo za vse Slovence

V prihodnost je gledal v svojem poročilu tudi poslovodeči predsednik mag. Peter Waldhauser in menil, da je Klub slovenskih občinskih odbornikov široko zasnovana in odprta politična organizacija, ki vabi k sodelovanju vse Slovence, ki želijo v posameznih občinah storiti kaj v prid enakopravnosti in obstoja slovenske narodne skupnosti. Mag. Waldhauser je povabil k sodelovanju tudi tiste Slovence, ki kandidirajo na listah večinskih strank. Predpogoj pa je, da se zavzemajo za pravice slovenske narodne skupnosti, nasprotno ravnanje da bi imelo za posledico izključitev izrednega članstva pri KSOO.

Zahteva po poenotenju Enotne liste in Koroške enotne liste

Občinski odborniki smatrajo EL in KEL kot nepotrebno dvotirnost, saj sta v bistvu obe organizaciji eno in isto. Na vseh volitvah KEL in EL sodelujeta, zdaj tudi Mlada KEL po občinah zastopa mlade volilce EL. Sicer v občinah EL pri občinskih volitvah dobi več glasov kot pri deželnozborskih, kar pa je možno razložiti s tem, da na občinski ravni več štejejo osebni stiki z volilcem.

Tajnik KEL Miha Zablatnik je s tem v zvezi predlagal, da v prihodnje odbora KEL in KSOO bolj tesno sodelujeta in da pripravita konkretni predlog za poenotenje in s tem ugodita želji in potrebi slovenskih občinskih odbornikov.

Tudi KSOO za demokratičnejšo znotraj narodne skupnosti

Državnozborski poslanec Karel Smolle je vprašal občinske odbornike, kje je ostala samokritika, ko so iskali grešnega kozla za politiko preteklih let. „Premalo je vso krivdo zvaliti na osrednji organizaciji, potrkati je treba tudi na lastna prsa,“ je opozoril Smolle, ki v enotnosti za vsako ceno ne vidi rešitve. „Enotnost med osrednjima organizacijama po-

gosto zavira reševanje določenih vprašanj v prid naše narodne skupnosti,“ je še spomnil Karl Smolle, ki je hkrati zahteval nov demokratični način odločanja znotraj narodne skupnosti. To zahtevo so odborniki tudi potrdili, kako priti do tega rezultata, pa da se bo treba že pomeniti. Tudi naš državnozborski poslanec si želi tesnejšega sodelovanja med Klubom slovenskih občinskih odbornikov in Koroško enotno listo, in hkrati zagovarja samostojno politično pot kluba, v katerem občinski odborniki večinskih frakcij nimajo prostora, ker jim je stranka bližje kot lasten narod.

Občinski listi velikega pomena

Pred 10 leti je začela Enotna lista v Pliberku z izdajanjem lastnega občinskega lista; danes pa že v 15 občinah izhajajo podobni listi naših frakcij. Občinski odborniki so posebej izpostavili pomen lastnih občinskih listov in s tem v zvezi zahtevali, da izdajanje listov v prihodnje KSOO spet podpira. Že leta 1991 nas čakajo občinske volitve, v volilnem boju pa so občinski listi neprecenljivega pomena.

Zahvala Narodnemu svetu

Čeprav je bil Narodni svet sam v zadnjih petih letih pogosto v finančnih težavah, je redno podpiral KSOO in s tem omogočal

Rekli so na občnem zboru

„Dvotirnosti ne potrebujemo. KEL in KSOO je treba združiti.“

Franc Janežič, Šentjakob

„Kje pa je razlika med KEL in EL? Pri volitvah itak delata eden za drugega, zato je treba ti dve telesi poenotiti.“

Tinej Wastl, Dobrla vas

„KEL in EL sta pravzaprav eno in isto. Zato predlagam, da jih poenotimo.“

Franc Valeško, Pliberk

„Slovenci ne potrebujemo dveh tirnov, zato je treba KEL in EL poenotiti.“

Fric Kumer, Pliberk

„Kjer je volja, je vedno moč najti enotnost.“

Kom. sv. Franc Rutar, Dobrla vas

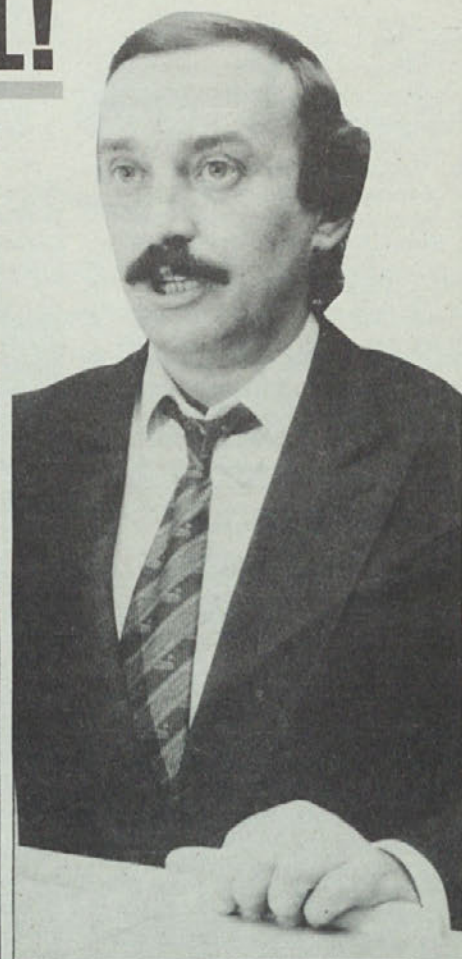
„Na občinah ne poznamo pojma „levo“ in „desno“, tam moramo vsi delati za našo narodno skupnost in za volilce.“

Franc Janežič, Šentjakob

„Samo zaradi ljube enotnosti ne sme trpeti celotna narodna skupnost — iskati moramo novo obliko demokratičnega odločanja.“

Predsednik NSKS dr. Matevž Grilc

za večje sodelovanje s KEL!

Mag. Peter Waldhauser je bil soglasno izvoljen za novega predsednika Kluba slovenskih občinskih odbornikov.

delovanje kluba. Za to gesto sta se mu iskreno zahvalila blagajničarka Ingrid Zablatnik, poslovoedeči predsednik mag. Peter Waldhauser in bivši predsednik Fric Kumer, ki je obenem pripomnil, da je pričakoval podporo tudi s strani ZSO, katere pa ni dočakal.

Podpreti mladinsko delo

Na občnem zboru je spregovorila tudi predsednica Mlade KEL mag. Zalka Kuchling in opozorila vse občinske odbornike na po-

men mladinskega dela, saj so mladinci volilci prihodnosti. V posebni meri je zahtevo Kuchlingove podprl bivši predsednik Fric Kumer, ki je dejal, da je treba mladini nuditi vse predpogoje, medtem ko se mora organizirati sama. Kumer je še dodal, da bi bilo dobro, da bi ustanovili Mlado KEL po vseh občinah in s tem zajeli našo mladino, katere naklonjenost si bodo sicer pridobili drugi.

Dr. Grilc: KSOO vedno večjega pomena

Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevž Grilc je novo izvoljenemu odboru iskreno čestital in mu zagotovil, da bo tudi v prihodnje NSKS z vsemi svojimi močmi podpiral delovanje kluba, ki je dandanašnji vedno večjega pomena za slovensko narodno skupnost. Predsednik NSKS se je izrekel za tesnejše sodelovanje med KEL in KSOO in obenem opozoril, da bo treba najti znotraj narodne skupnosti nove demokratične oblike odločanja. „Ni mogoče, da bi migal rep s psom, še vedno pes miga z repom,“ se je

slikovito izrazil dr. Grilc in s tem namignil na pomanjkljivosti, ki nastajajo v slovenski narodni skupnosti, kadar odločajo o važnih narodnostnih vprašanjih. Predsednik NSKS je pozval občinske odbornike, da moramo tudi Slovenci slediti času in razvoju, sicer nas bo dohitel le-ta sam. Dr. Grilc je posebej izpostavil probleme v gospodarstvu in odprta vprašanja, še posebej v zvezi z otroškimi vrtci.

ZSO svari pred Haiderjem

Predstavnik ZSO tajnik dr. Marjan Sturm je v svojem govoru priznal, da v Evropi prihaja do mnogih sprememb in da se tudi Slovenci ne bomo mogli izogniti temu demokratičnemu razvoju. Obstaja strah pred oživljanjem desnega ekstremizma, na Koroškem pa je svaril pred deželnim glavarjem Haiderjem. O delu kluba je menil, da bo z novim odborom možno doseči novo kakovost sodelovanja, na občinski ravni pa je treba vedeti za agresivnost svobodnjakov. Socialistov in ljudske stranke Sturm v tej zvezi ni omenil, zahteval pa je, da se med Slovenci vzpostavi nov kulturni dialog.

Delo tajništva potrjeno

Sicer so v preteklih petih letih sedeli na mestu tajnika kar trije, kljub temu pa je bilo delo opravljeno dobro. Poslovoedeči tajnik Bernard Sadovnik je pozval vse odbornike, naj se s svojimi željami in potrebami obračajo na tajništvo KSOO, ki bo v prihodnje stremelo po še tesnejših vezeh z bazo.

Predsednik nadzornega odbora Vili Moschitz je v svojem poročilu pohvalil delo tajništva in potrdil blagajniško poročilo.

Novi odbor izvoljen soglasno

Soglasno je občni zbor izvolil novi odbor, kateremu zdaj predseduje mag. Peter Waldhauser, občinski odbornik iz Borovelj, prof. Jože Wakounig, ki je vodil občni zbor, pa je prevzel tajniško mesto.

Novi odbor Kluba slovenskih občinskih odbornikov:

Predsednik: mag. Peter Waldhauser, Borovlje; **podpredsednika:** Andrej Wakounig, Pliberk; Nanti Olip, Sele; **tajnik:** prof. Jože Wakounig, Kotmara vas; **namestnik:** mag. Urban Popotnik, Straja vas; **finančni referent:** Ingrid Zablatnik, Bilčovs; Jože Ottowitz, Šentjakob

„Če bi ZSO leta 1976 podprla dr. Apovnika, bi imeli še danes deželnozborskega poslanca.“

Jožef Urh, Žitara vas

„Pri Slovencih je enotnost pogosto vzrok za to, da sploh nič ne delamo.“

Poslanec Karel Smolle

„Od ZSO sem si več pričakoval, več bi lahko bilo . . .“

Fric Kumer, Pliberk

„Prej smo se borili za to, ali bomo ločevali otroke po številu 7 ali 9, danes pa se že borimo za samostojne razrede.“

Tinej Wastl, Dobrla vas

V ponedeljek, 20. novembra, je diskusija v galeriji Carinthia v Celovcu ponovno pokazala, da je sedanji koroški deželni glavar že do popolnosti razvil kulturo izmikanja.

Lastnica galerije, gospa Bochnovskey, je zaradi osebne prizadetosti nad Haiderjevimi besedami kot na primer „evropska kulturna enolončnica“ in podobno, ker so se tik pred letošnjimi deželnozborskimi volitvami predstavniki svobodnjaške stranke razkrili kot neverjetni kulturni rabavsi, povabila deželnega glavarja na razgovor. Izkazalo se je, da Haider v tej t. i. liberalni stranki zdaleč najbolj obvlada tehniko

Do popolnosti izoblikovana kultura izmikanja

primerne diskusiranja, se pravi, da se zna prilagoditi publiki; v jedru pa so tudi njegove izjave narejene po skupnem, svobodnjaškem miselnem kopitu: brez distance od zloglasnega Grenzlandjahrbucha, zgodovinske laži v prid nacizmu, ki po njegovem mnenju ne bi smela biti objavljena, so zanj neumnost, ne pa dejstvo, od katerega bi se moral kot deželni glavar že prej distancirati; nazadnje naj omenimo še veliko besed o potrebi dialoga, a ne odgovarjati na konkretna vprašanja. Tega vzorca se je Haider držal — in ni mu uspelo zvabiti s strdjo lepih besed na svojo stran večine zbranih književnikov in likovnikov. Po več kot dvournem raz-govoru so se razšli. Umetniki, katere je Haider svoj čas ozmerjal kot asocijalce in podobno, so odšli s spoznanjem, da včasih tudi beseda ne zbliža ljudi. —wafra-

Predstavitve dvojezičnih igralnih kart „Kokolino“

Te dni je KOKO-delavnica predstavila igralne karte Kokolino. Novo dvojezično igro je založila Avtonomna delavnica, ki želi predvsem dvojezičnim družinam ponuditi igrice, ki naj bi služila tudi kot vzgojni pripomoček. Igralne karte je umetniško oblikoval Saša Kump. Glavni povod za izdajo teh dvojezičnih igralnih kart je bil, da nasplošno primanjkuje dvojezičnih pripomočkov. To je poudarila predsednica KOKO-delavnice Milka Hudobnik, ki nadalje opozarja, da se bodo otroci sosednjih družin pri igranju s temi kartami lahko bolje zblížali in hkrati spoznali jezik sosedov. Igralne karte Kokolino so idealno božično darilo, s katerim starši obenem lahko podarijo otroku tudi svoj čas in pozornost ob igri. Igralne karte bodo naprodaj tudi v obeh slovenskih knjigarnah in stanejo šil. 79.—

Južnotirolski mladinci bili na obisku pri koroških Slovencih

Na povabilo slovenskih mladinskih organizacij sta bili pred kratkim na obisku v dvojezični občini v Globasnici predsedstvo južnotirolskega mladinskega

krožka in delegacija katoliške študirajoče mladine.

Namen tega srečanja je bil, da bi mladi iz Južne Tirolske bolje spoznali položaj Slovencev na

južnem Koroškem. Mladinci so pri tem imeli priložnost, da so lahko diskutirali z občinskimi odborniki, zastopniki iz kulture in gospodarstva. Za vsa odprta vprašanja pa je bil na razpolago tudi državnozborski poslanec Karel Smolle, ki je dal na podlagi svojih dobrih stikov z zastopniki Južne Tirolske pobudo za to srečanje. Pri tem srečanju so se mladinci kar odločili za nekaj konkretnih projektov. Za čas od 28. avgusta do 9. septembra 1990 je načrtovana izmenjava mladincev. Poleg tega hočejo študentske organizacije iz Južne Tirolske in Koroške v prihodnjem letu organizirati slovenske in južnotirolske kulturne tedne. Nasplošno naj bi v bodoče bili kontakti, tako na družbenopolitičnem kot tudi na kulturnem področju bolj intenzivnega značaja.

Poslanec Karel Smolle je sprejel južnotirolsko mladino

Kakor divji val...

... je preplavila evropske dežele t. i. realnega socializma, se pravi komunističnega bloka, želja po demokratizaciji. Tista ljudstva, v katerih imenu so se desetletja godile nepopisne in tudi nepojmljive grozote, so končno dvignila svoje glave in spregovorila. Svojo besedo so rekla ljudstva, ki so smela dolga desetletja samo pritrjevati in so bila izključena iz soodločanja. Vse kosti, katere so jim metali, so že obglodane. Oblastniške klike so si prilastile države in uvedle nov fevdalizem, odurnejšega in krutejšega od tistega, od katerega se je ločila večina evropskih držav najpozneje v 19. stoletju.

Če bi bil kdo letos poleti vzhodni Evropi napovedal, da se previdno izrazim, demokratično jesen, bi se mu verjetno večina porogljivo posmehovala. Dejansko pa se je podrl berlinski zid, ki so ga postavili vzhodnonemški stalinisti ob podpori Moskve avgusta 1961. Že prej je izginila na madžarski zahodni meji železna zaveza. Stalinisti jo gotovo imenujejo bolj ljubeznivo, saj imajo tudi za berlinski zid ljubkovalni izraz „antifaschistischer Schutzwall“, kar je v svoji nesmiselnosti povsem neprevedljivo. Svoja

usta so končno odprli Bolgari; diktator Todor Živkov je moral odstopiti in oživelo je marsikaj, kar je bilo v stalinističnih oklepih omrtvičeno. Začul se je glas s Češke in Slovaške; tam so leta 1968 izvedli strahoten zločin, ko so morali — tudi po sili — vojaki dežel varšavske zveze na povelje poblaznelih oblastnikov zadušiti češko in slovaško vlgred. Seme je v mrazu realnega socializma zmrznilo, ni pa odmrlo.

Zaenkrat se kakor najbolj zasenečeni snežak v vlgredni odjugi drži še stalinistična vladavina romunskega „giganta gigantov, velikega modrega voditelja“ Ceausesca. Kakor pravi posmeh zgodovini se čuje dejstvo, da se je Nicolae Ceausescu avgusta 1968 kot edini uprl moskovskemu ukazu zadušiti demokratizacijo (stalinisti okoli Brežnjeva in drugih zločincev so to imenovali drugače) na Češkoslovaškem. Letos avgusta pa je Ceausescu zahteval vojaški poseg na Poljskem, kjer je diktator general Jaruzelski po sili razmer privolil, da komunistična partija deli, tudi kot manjšina, oblast z demokratičnimi gibanji.

Vseh teh gibanj v smer demokratizacije seveda zdaj ne bi bilo (dolgoročno bi tako in

tako morala priti), če potrebe po njej ne bi bili uvideli oblastniki v Moskvi. Imperializem Brežnjeva je spravil Sovjetsko zvezo na rob gospodarskega zloma. Če jih ne bi bilo prisililo katastrofalno stanje gospodarstva, oblastniki nikoli ne bi privolili v reforme. Marxovi recepti in tisto, kar so iz njih naredili Marxovi dediči, so se izkazali kot neuporabni za reševanje vprašanj našega časa.

Nadvse pomemben dejavnik, ki se je zbudil v Sovjetski zvezi, a ne samo tam, je vprašanje sožitja med narodi. Ukrajincev je okoli 50 milijonov in predstavljajo največjo narodno manjšino v Evropi, četudi imajo lastno (seveda Moskvi hlapčevsko poslušno) zastopstvo pri Združenih narodih.

Velika neznanka ni samo vedeti, kako bo nadalje potekal razvoj in ali bodo komunistične klike, ki so se navadile parazitstva, takoj izpuštile privilegije iz rok. Ne ve se tudi, ali bo našel zahodni t. i. demokratični svet pametnih in primernih odgovorov na razvoj v vzhodnih in jugovzhodnih delih Evrope. Kakršnokoli kolonialistično obnašanje bi koristilo samo stalinističnim okostnjakom, kakršni še vladajo na Češkem in Slovaškem, v Romuniji, Albaniji, pa tudi drugod, samo da so se zdaj malo pokrili oziroma si odeli demokratičnih plahut.

Jože Wakounig

N A Š G O S T

Z Marijo Germ se je pogovarjala Heidi Stingler

Marija Germ je ena izmed redkih izjem, ki se je iz nemško govoreče družine poročila v dvojezično in se je naučila slovenščine. Našega jezika ni osvojila le v knjižni obliki, ampak danes odlično obvlada tudi podjunsko narečje. Osemletna Dunja, hčer Marije in Roberta Germa, doma uživa dvojezično vzgojo in obiskuje drugi razred dvojezične konfesionalne ljudske šole pri Mohorjevi.

Z Marijo Germ, učiteljico v šoli za neme v Celovcu, smo se pogovarjali o njeni motivaciji, da se je naučila slovensko in o njenih pogledih na narodnostno vprašanje na Koroškem.

„Zame je bilo samoumevno, da sem se naučila slovensko“

Naš tednik: *Gospa Germ, bi se našim bralkam in bralcem prosim na kratko predstavili?*

Marija Germ: Prihajam iz Zgornje Koroške. Na pedagoški akademiji v Celovcu, kjer sem spoznala tudi svojega moža, sem se izšolala kot učiteljica za neme. Sedaj že skoraj deset let živim z družino v Vetrinju.

Naš tednik: *Kdaj ste bili prvič konfrontirani z vprašanjem drugega deželne jezika — slovenščine in kakšni so bili vaši prvi vtisi glede dvojezičnosti v deželi?*

Marija Germ: Dobro se spominjam praznovanja rojstnega dneva mojega tasta, kamor so bili povabljeni ljudje, ki so se v glavnem pogovarjali slovensko. Moram priznati, da sem bila takrat zelo deprimirana, ker jezika nisem razumela. Ni me motilo, da so govorili v drugem jeziku, ampak jezilo me je, da ga sama nisem znala. To je bil povod, da sem se odločila naučiti se slovensko, pa četudi bo morda težavno. Zame je bilo samoumevno, da se naučim slovenskega jezika, saj sem nameravala ostati tu, na južnem Koroškem.

Zame vprašanje uporabe drugega jezika nikoli ni bil problem, ker pojmem znanje drugega ali tretjega jezika kot obogatitev. Seveda pa sem bila včasih konfrontirana z ljudmi, ki vidijo drugače

in katerim pomeni uporaba drugega jezika v javnosti dodatno obremenitev.

Naš tednik: *Prihajate z Zgornje Koroške. Ste bili že tam seznanjeni z manjšinskim vprašanjem in kakšen vtis ste imeli, ko ste prišli na južno Koroško?*

Marija Germ: Pravzaprav o slovenski manjšini na južnem Koroškem na Zgornji Koroški nismo dosti kaj vedeli. Seznanjeni smo bili sicer s podiranjem krajevnih napisov, o katerem so mediji mnogo poročali, drugače pa o tem vprašanju nismo kaj vedeli. Morda mi je ravno ta distanca pomagala, da sem se lahko bolj trezno in neobremenjeno odločila naučiti se slovenščine in jo tudi uporabljati. Večkrat sem imela vtis, da pri nekaterih ljudeh ni zaželjeno, da govoriš slovensko, vendar me to kaj malo moti. Zame je pomembno, da lahko otroku nudim vse, kar znajo starši. Če bi se ne naučila slovenščine, potem po vsej verjetnosti tudi naša hči nikoli ne bi dobro znala tega jezika.

Naš tednik: *Vi torej govorite z otrokom v obeh deželnih jezikih. So pri tem težave?*

Marija Germ: Do drugega leta starosti smo govorili s hčerjo samo slovensko, saj smo bili prepričani, da se bo pozneje lažje naučila nemško kot pa sloven-

sko, ker je celotno okolje kot tudi mediji nemško. Danes hodi naša hči v dvojezično ljudsko šolo pri Mohorjevi, kjer si bo lahko utrdila znanje obeh deželnih jezikov. Odločitev, da pošljemo hčer v to šolo je bila zelo enostavna, saj pojmemo znanje drugega jezika in življenje, kjer se prepletata dve kulturi, obogatitev.

Naš tednik: *Skoraj deset let že živite na južnem Koroškem. Kako gledate na razvoj manjšinskega vprašanja in kako se je po vašem mnenju razvila politična klima v tem delu dežele?*

Marija Germ: Zdi se mi, da se reševanje manjšinskega vprašanja premika v pozitivno smer. To je gotovo rezultat t. i. dialoga, katerega je začel državnozbornski poslanec Karel Smolle. Pravilno je, da iščejo zastopniki koroških Slovencev pogovor z drugimi strankami, kajti vprašanja dvojezičnosti manjšina ne more rešiti sama. Kljub pozitivnemu aspektu pa pogrešam izjave in konkretnih dejanj koroških politikov, ki bi potrdila, da je znanje drugega deželne jezika nekaj pozitivnega. Moti me tudi dejstvo, da s strani dežele doslej še ni prišla nikakršna podpora za dvojezično ljudsko šolo v Celovcu. Verjetno ima marsikdo vtis, da se razvija manjšinsko vprašanje pod deželnim glavarjem Haiderjem v pozitivno smer, vendar menim, da je tu potrebna določena

previdnost. Osebnost sem prepričana, da bo Haider koristil manjšini le, če bo to koristilo tudi njemu samemu. Če namerava postati sedanjemu deželni glavar zvezni kancler, potem se bo moral na mednarodni ravni izkazati kot liberalec, in to bo seveda možno le, če bo na Koroškem uspel tudi pri reševanju manjšinskega vprašanja. Tu pa se zastavlja vprašanje, če je slovenska manjšina na račun uresničitve določenih vprašanj pripravljena čez nekaj let sprejeti Haiderja za zveznega kanclerja.

Naš tednik: *Po vašem mnenju je torej potrebno samozavestno nastopanje manjšine v pogajanjih z večinskimi strankami. Kakšna je torej v vaših očeh perspektiva slovenskega naroda na južnem Koroškem?*

Marija Germ: Včasih se mi zdi, da imajo pripadniki slovenske manjšine premalo samozavesti. To pogojuje dejstvo, da večinski narod Slovincem nikoli ni dal občutka, da je pozitivno obvladati dva jezika. Morda bi bilo pametneje ne toliko govoriti o dvojezičnosti, ampak v okviru gospodarskega območja Alpe-Jadran poudarjati pomen tro- ali večjezičnosti. Tako bi bili postavljeni v ospredje jeziki in ne toliko politični interesi, kar danes večkrat občutimo.

Naš tednik: *Hvala za pogovor.*

Moško pevsko društvo „Lira“ iz Kamnika v Celovcu

Za prvo prireditev v okviru svojega 30-letnega obstoja je MePZ Jakob Petelin Gallus zadnji četrtek povabil v Celovec goste iz Kamnika na koncertni nastop v domu glasbe. „Lira“ je najstarejše registrirano pevsko društvo v Sloveniji in tako so obiskovalci pričakovali kvaliteten in lep večer. Ubrano petje in krepki glasovi so takoj osvojili izbrano občinstvo. Spored je zajel širok spekter zborovske ustvarjalnosti slovenskih skladateljev, in ne le teh. Težko bi bilo iz sporeda izluščiti višek, kajti vsaka pesem je bila samosvoje doživetje. Pevovodja je suveren mojster mogočnega glasovnega inštrumenta. Pevci so poslušni in reagirajo na vsak migljaj. Navzoči smo bili priče čiste intonacije, dobre izgovorjave in izdelane dinamike, ki ob drugih prednostih dajejo zboru nezamenljiv pečat. Zato je občinstvo ob koncu zbor nagradilo z dolgim aplavzom.

Po koncertu so bili gostje povabljeni na prijateljsko okrepčilo v Slomškov dom. V medsebojnem pogovoru smo se seznanili in navezovali osebne stike. Pevci iz Kamnika so prinesli s seboj njim zelo dragocen srebrni pokal, katerega so jim ga izročili koroški Slovenci leta 1984 ob nastopu na prireditvi v čast škofa Martina Slomška in Andreja Einspielerja. Ta zgodovinski pokal so napolnili z vinom, nato pa smo iz njega v znak prijateljstva vsi zaužili. Pri tem srečanju smo o „Liri“ izvedeli vrsto zanimivosti. Med njimi naj omenimo le to, da je gojila stike s koroškimi Slovenci tudi v preteklih desetletjih; nastopali so po številnih krajih; v Kamnik pa so povabili nekatere domače koroške zборе. Želeti je, da bi se ta tradicija ohranila in nadalje še razvijala.

Pa

Naše pesmi v treh jezikih

„Unsere Lieder — Naše pesmi — Nostre canzoni“ se imenuje lična pesmarica, ki jo je leta 1986 izdala založba Mangold iz Gradca. Enaindvajset otroških pesmi, in sicer sedem nemških, sedem slovenskih in sedem italijanskih, lahko približa že najmlajšim zvoke in lepote različnih jezikov. Otroške pesmi so del tistega intimnega izražanja in oblikovanja besed, ki ga je zmožen predvsem otroški jezik, oziroma jezik, namenjen otrokom.

Melodije so zelo primerne za instrumentalno spremljavo (kitara, kljunasta flavta, harmonika).

Izbor pesmi je delo Maria Engelsbergerja, z vsebinam primernimi ilustracijami pa jo je opremila Heidi Wassertal.

Pesmarica je namenjena predvsem otrokom in tistim, ki imajo otroke, a ne samo tem. Prej je stala 148 šil., zdaj pa samo 39 (devetintrideset). Kupite jo lahko v Mohorjevi knjigarni in v knjigarni Buchmarkt v Celovcu (Burggasse 15).

Moški pevski zbor „Kralj Matjaž“

je gostoval v Italiji in žel na koncertu izredno veliko uspeha. Poročilo o gostovanju berite na naslednji strani.

Občni zbor SPD „Jepa-Baško jezero“

Kot je bilo v prejšnji številki objavljeno, želimo danes povedati nekaj več o občnem zboru SPD „Jepa-Baško jezero“, ki je bil z enoletno zamudo 11. t. m. v Ločah. Dosedanji predsednik društva F. Černut, je že na zadnjem zboru pred tremi leti sprejel posle le pogojno, in sicer za polovično dobo z namenom, da se mladi člani močneje vključijo v odbor ter prevzamejo tudi predstojništvo.

V tem smislu so zvenele tudi njegove pozdravne besede, pomešane s trohico kritičnega pesimizma, ker zaledja ni uspelo močneje aktivirati oziroma ga pridobiti za širše sodelovanje. Tajniško poročilo zadnjih treh let je sicer prikazalo raznoliko dejavnost društva, ki šteje 160 članov, redno delujeta tudi tamburaška skupina in društveni moški pevski zbor. Navzlic temu obiski zadnjih prireditev v domačem okolju ter sodelovanje na njih nista odgovarjali danim razmeram. Do izraza je prišlo tudi močno nezadovoljstvo nad dejstvom, da glasilo občine Bekštanj ne upošteva slovenskih prispevkov; že pred leti je občinska uprava z večino odklonila dvojezičnost v enem samem izmed štirih otroških vrtcev v občini.

Finančne zadeve so, po poročilih blagajnika ter preglednikov, urejene; ločeni blagajni, vzajemnemu delovanju ne ravno koristni, pa sta nekam nerazumljivi.

Predstavniki KKZ Franc Kattng je po pozdravu navezal na morebitno nezadostno povezavo društva s krovnicima organizacijama, hkrati pa menil, da so tako imenovane razprtije med rojaki le preveč pretirane, še zlasti na področju kulturnega delovanja. Tajnik SPZ dr. Janko Malle vidi težišča delovanja predvsem v skrbi za mladino ter v zbiranju in

ohranjanju pristnih, starih ljudskih običajev, torej kulturne dediščine, podedovane od naših prednikov. Oba sta pohvalno ocenila raznolikost društvenega delovanja ter dejala, da celovito gledano ni vzroka za zaskrbljenost.

Po razrešnici starega so predlagali nov društveni odbor, ki je bil z veliko večino brez ugovora sprejet. — Za predsednico društva je bila soglasno potrjena vnukinja prvega, pred 67. leti izbranega predstojnika, Ani Ressman iz Ledinc. Podpredsedniške posle je prevzela Erika Wrolich, tajništvo pa Joško Wrolich — oba iz Loč. Namestnik tajnika je postal Simon Triessnig ml., blagajno pa bo naprej upravljal Mirko Singer z namestnikom Martinom Ressmanom ml.

Predsednica Ani Ressman je v kratkih besedah pozvala odbornike in člane k skupnemu in konstruktivnemu sodelovanju. — Za lep zaključek sta planinca iz Tržiča Janko Meglič in Marjan Dolinar pokazala na diapozitivih lepote našega planinskega sveta.

P. S.: Na zadnji, petkovi vaji MoPZ pri Karglno pd. Jerutu v Bačah, kateri je sledil še družabni večer, je doživel bivši društveni predsednik nemajhno presenečenje: nova predsednica društva Ani Ressman, Erika Wrolich v imenu tamburašev ter Aleš Schuster so se mu prisrčno oddolžili za vložena prizadevanja z lepimi darili, domačo pesmijo in toplimi besedami.

Tem potom še enkrat preprosto — hvala!

F. Č.

**IŠČEM stanovanje
ali malo hišo v na-
jem v okolici Pliber-
ka oz. Šmihela. Tel.:
0 42 35 / 32 34.**

V Velinji vasi pri Bilčovsu

se je naravi očitno mudilo, saj se je že zdaj pokazala v beli odeji. Sicer še ni padel prvi sneg, zato pa jo je pravljичno pobelilo ivje.

Slika: Srečko Mak

Matjaževci skupno z župnikom Zergojem peli na Primorskem

Sv. Cecilija je bila lahko še posebej zadovoljna

Zveza katoliške prosvete v Gorici in župnik Stanko Zorko iz Trsta sta povabila, tajnik KKZ Nužej Tolmajer je to povabilo omogočil, župnik Florijan Zergoi iz Kazaz pa je bil duša srečanja — srečanja libuških Matjaževcev s primorskimi prijatelji v Italiji. Preteklo soboto je MoPZ „Kralj Matjaž“ pod vodstvom dirigenta Hanesa Košutnika sodeloval pri goriški Cecilijanki, naslednji dan pa je sooblikoval sv. mašo v Trstu. Le-to je tržaški radio direktno prenašal, tako, da jo je lahko spremljalo več tisoč Slovencev na Tržaškem, Goriškem in v sosednji Sloveniji.

Goriški in tržaški Slovenci prirejajo vsako leto svojo Cecilijanko, osrednjo revijo pevskih zborov. Goričani, ki so letošnjo priredili že enaintridesetič, pa ne povabijo samo zborov z Goriške, ampak tudi s Koroške in iz matične Slovenije. Kot že zabeleženo, so imeli letos Koroško čast zastopati „Matjaževci“ iz Libuč.

Simpatično so nastopili in bili deležni posebej prisrč-

nega aplavza. Čutiti je bilo, da so goriški Slovenci s koroškimi globoko povezani. Tudi v osebnih pogovorih po koncertu, ob domačem prigrizku, žlahtni kapljici in doneči pesmi, je bilo iz srca potrjeno: Vas Korošce imamo še posebej radi!

V takem vzdušju je potekala tudi nedelja, ko smo se iz Gorice odpeljali v Trst. Iz župnijske cerkve v Rojanu prenaša vsako nedeljo slovenski radio Trst sv. mašo v živo. Župnika Stanko Zorko in Florijan Zergoi se zelo dobro poznata. In tako je že pred tremi leti Stanko povabil svojega sobrata Floreja in mu predlagal, da bi ob Cecilijanki skupno s koroškimi pevci oblikovali tudi sv. mašo. Takrat so pri maši peli cerkveni pevci iz Št. Petra na Vašinjah in Kazaz, katere vodi Tončej Mucher.

Tudi letos, ko so kazaškega župnika spremljali Matjaževci, so tržaški verniki izrazili svoje veliko navdušenje nad to „koroško mašo“. Treba je reči, da so se Matjaževci vestno pripravljali na svoj radijski nastop. Florej Zergoi pa je ponovno dokazal, da velja za enega najbolj simpatičnih župnikov na Koroškem. Vrh tega ima tudi zelo lep glas. Skratka, sv. Cecilija, zavetnica petja, je bila lahko pretekli konec tedna še posebej zadovoljna.

Po sv. maši smo si ogledali Trst, mdr. velikansko Marijino cerkev na Vejni, in druge znamenitosti. Za vse velja naša prisrčna zahvala bivšemu ravnatelju tržaškega liceja, Maksu Šahu; obenem pa se zahvaljujemo rojanskemu organistu Humbertu Mamolu, ki je spremljal sv. mašo in s tem poskrbel za še veličastnejše praznično vzdušje.

Še posebej pa se hočemo zahvaliti predsedniku Zveze katoliške prosvete v Gorici, dr. Damjanu Paulinu, župniku Stanku Zorku in tajniku KKZ Nužejju Tolmajerju. Brez njih — in seveda brez našega kazaškega župnika — ne bi imeli možnosti obiskati naših primorskih prijateljev.

Zlasti pa ne bi imeli priložnosti spoznati njihove prisrčne gostoljubnosti ter velike ljubezni do nas, koroških Slovencev.

-kuj-

Tudi v Šmiklavžu ob Dravi množični protesti proti načrtovani turski avtocesti

Janko Zwitter solidaren s prebivalci Šmiklavža

Janko Zwitter

Minulo soboto popoldne so prebivalci Šmiklavža ob Dravi in sosednjih občin opremljeni s transparenti množično protestirali proti načrtovani turski avtocesti. Protestniki zahtevajo, da bi zgradili 700 metrov dolgo podzemsko avtocesto, ki bi stala 85 mio. šil.

Zvezni minister za gospodarstvo dr. Wolfgang Schüssel se je odločil za cenejšo varianto in privolil v financiranje 200 metrov podzemске avtoceste, ostalih 500 metrov pa naj bi po njegovem mnenju plačala dežela.

Pri zborovanju ljudske iniciative sta namestnik deželnega glavarja dr. Peter Ambrozy in župan

Helmut Manzenreiter odločno zahtevala 700 metrov podzemске avtoceste. Pri tem je Ambrozy dejal, da Koroška ni pripravljena financirati ostalih 500 metrov, za katere zveza noče prevzeti stroškov, saj je že tako dovolj obremenjena z gradnjo avtocest. „Če damo na razpolago našo pokrajino, naj zveza vsaj financira potrebne ukrepe za varstvo okolja. Ne sme se zgoditi, da bi Korošci plačevali davke za transisitne avtoceste!“ je dejal dr. Peter Ambrozy.

Enotno mnenje je izrazil tudi župan Manzenreiter.

Zastopnik ljudske iniciative inž. Ferdinand Taschwer je ugotovil, da ne more ne 200- in tudi ne 400-metrška podzemska avtocesta rešiti problemov, ki bi ob tem nastali. Avtocesta bi ločila prebivalce treh vasi in s tem tudi doslej enotno kulturno krajino.

Za hitro gradnjo avtoceste in za ugodno rešitev problema glede 700 metrov dolge podzemске avtoceste se je izrekel tudi zahomški podžupan Janko Zwitter in obenem dejal: „V primeru, da avtocesta ne bo zgrajena pravočasno, to je do otvoritve karavanškega predora, bo prišlo do velike obremenitve drugih cest, kar iz ekološkega vidika ne smemo dopustiti!“

Ljudska iniciativa v občinah Štalenska gora in Pokrče proti načrtovani avto- cesti skozi vodno zaščitno območje

Zagovornik ljudske iniciative Anton Sturm je v izjavi za tisk z ogorčenjem protestiral proti načrtovani avtocesti skozi območje občin Pokrče in Štalenska gora. Iz ekološkega vidika, verjetno pa tudi s pravnega, obstoja veliko nasprotje med načrtovanim vodno zaščitnim območjem, na eni strani, ter zahtevu odgovornih s strani dežele, da se to območje brezbrizno zabetonira, na drugi.

Znano je, da tovarnjaki prevajajo po avtocestah tudi zelo nevarne snovi, ki lahko ekološko uničijo celo regijo. Iz tega vidika je nerazumljivo, da dežela trasa za avtocesto načrtuje na tem območju.

Zastopnik ljudske iniciative Anton Sturm ostro nasprotuje

tudi nekvalificiranim izjavam deželnega glavarja Haiderja, ki je v informacijskem pogovoru zardil, da je možna biološka pridelava hrane že 6 metrov stran od avtoceste.

Načrtovana avtocesta bi močno prizadela tudi kmete v tem območju, kar je očito ignoriral deželni svetnik Ramsbacher, saj je obhodil zemljišče, ne da bi pritegnil k tej akciji kakšnega kmeta.

Ljudska iniciativa je o tej zadevi informirala tako javnost kot tudi zvezno ministrstvo za kmetijstvo, ministrstvo za gospodarstvo in ministrstvo za varstvo okolja.

V prihodnje želi ljudska iniciativa informirati o ogrožanju vodnih rezerv tudi prebivalce Celovca, saj se mesto v veliki meri z vodo napaja prav iz tega območja.

Ob robu povedano In kako je z nami?

Slovenci z Goriškega, s Tržaškega in iz Benečije se čutijo s koroškimi globoko povezane. Ta njihova ljubezen ni muha enodnevnica, temveč je trajna. Tisti Korošci, ki so se v zadnjih desetletjih z njimi srečali, so jo lahko osebno spoznali in občutili.

Pretekli konec tedna je tudi libuški MoPZ „Kralj Matjaž“ imel priložnost spoznati prijateljstvo in gostoljubnost naših primorskih rojakov, za kar se jim iskreno zahvaljuje.

V tej zvezi pa bi bilo prav, da se vprašamo: In kakšno je naše prijateljstvo do njih?

Dobro se še spominjam zadnjih Primorskih dni na Koroškem. Ko je bilo npr. pri diskusiji o vlogi manjšin na področju Alpe-Jadran prisotnih toliko koroških Slovencev, da bi jih lahko naštel na desetih prstih. Skrajni čas je, da pokažemo za naše primorske rojake več zanimanja. Kajti čim več koroških Slovencev se bo čutilo povezanih s primorskimi, tem bolj bomo zrela za idejo Alpe Jadran, hkrati pa sposobni premestiti tipični koroški provincializem.

-kuj-

Od Grosove planine streljajo v skale Košute in plazove. Jama v skali (glej puščico) pa je sploh zelo priljubljena tarča strelcev. Skozi sneg in meli pronicajo strupene snovi v talno vodo. Pred panoramo selski podžupan Nanti Olip, drž.-zb. posl. Karel Smolle, zbor. sv. Štefan Domej, kmet Hus, bivši župan Anton Hribernik in dva domačina.

Vojaško vežbališče
pod Košuto:

Njegova razširitev gre na račun krajanov.

Je to primarna naloga avstrijske vojske?

„Selani se bomo gradnji načrtovane vojaške ceste skozi ščitni gozd na Grosovo planino zoperstavljali, ker nam ne grozi le razširitev vojaškega vežbališča pod Košuto, temveč so ogrožene tudi servitutne pravice kmetov ter je onemogočena vsakršna turistična ponudba“, je v soboto, 18. listopada, dejal selski podžupan Nantej Olip na tiskovni konferenci, prav na samem vežbališču pod Košuto.

Kakor smo v prejšnji številki Našega tednika že obširno poročali, razburja Selane načrt gradnje gozdne poti od kočice Prijatelj narave na Grosovo planino. Za gradnjo je formalno zaprosilo gospostvo Humberk, vse bolj pa je jasno, da v ozadju stoji vojaščina, kar potrjuje tudi odlok celovškega okrajnega glavarstva z dne 15. 6. 1989, v katerem preberemo, da bo cesto uporabljala tudi avstrijska vojska in sicer „kot transportno cesto za artilerijsko municijo in topove.“

Ta stavek so sicer preklicali, pa tudi oficir za tisk, major Blüml, je v razgovoru z Našim tednikom zagotovil, da vojska ne bo prevažala artilerijske municije; priznal pa je, da sta vojska in Humberk sklenila medsebojne pogodbe, o katerih nista obvestila kmetov, ki izkoriščajo servitutne

pravice. „Te pravice smo v pogodbah upoštevali“, je zatrdil Blüml. Čudi pa nas, da teh pogodb do danes ni videl še noben kmet, saj jih tako vojska kot Humberk nočeta pokazati.

Na tiskovni konferenci, katero je sklicala EL Sele, so sodelovali poleg kmetov še državnozbornski poslanec Karel Smolle, zbornični svetnik Skupnosti južnokoroških kmetov Štef Domej ter predsednik selskih Prijateljev narave in bivši župan Anton Hribernik.

Karel Smolle je zahteval, naj vojska takoj preneha s streljanjem. V Košuti se nahajajo pomembne vodne rezerve za Koroško in Slovenijo, strupene snovi, ki so v razstrelivu, pa pronicajo skozi apnenčasto površino v talno vodo in jo ogrožajo. Vrh tega streljanje bega živino in hudo škoduje tujskemu prometu v selski občini, ki je že tako odvisna od vsake podpore in iniciative. Nad 30.000 ljudi letno obiše to čudovito naravo, streljanje pa jih bolj in bolj odvrača. Predsednik Prijatelj narave Anton Hribernik je v imenu deželnega vodstva ostro zavrnil gradnjo ceste in name-ravano razširitev vežbališča, ker bi to ogrozilo kočico in turistično ponudbo, za katero si prizadeva društvo.

Navzoči kmetje so vedeli marsikaj povedati o težavah z dokazovanjem

poškodb pri živini, ki so posledica vojaških vežb. Hus je dejal, da je pred leti vojaški helikopter tako splašil kravo, da se je pognala v dir in se pri tem močno poškodovala; moral so jo zaklati. Ta dogodek je posnel naključni filmski amater, ki je kmetu pozneje pomagal z dokaznim materialom, da je vojska po številnih intervencijah le izplačala določeno odškodnino. Gros pa je vedel povedati, da se je živina tako prestrašila streljanja, da so jo šele po nekaj dne-

vih našli in da se dostikrat v strelnih jarkih, ki jih je na planini precej, poškoduje. Zbornični svetnik Štef Domej je zato v imenu Skupnosti južnokoroških kmetov zahteval, naj kmetijska zbornica podpre zahteve kmetov, da vežbališča ne razširjajo! Obenem se je zavzel tudi za ohranitev planin in pašnikov, torej dragocene površine, ki služi ekonomski podlagi kmetov. „Evropa se razorožuje, pri nas pa širijo vojaška vežbališča“, je zaključil Domej. Franc Wakounig

Razširitev vojaškega vežbališča pod Košuto je očitno del globalnih načrtov vojaščine za južno Koroško. V bistvu na tem majhnem koščku naše domovine kar mrgoli vojaških naprav: poleg kasarn v Celovcu, Beljaku in Pliberku (z vsa infrastrukturo) imamo tu še več vojaških vežbališč in strelišč: v Štriholčah, v Glinjah, pod Košuto, v Pliberku in v Kačjem Lazu pri Celovcu; poleg tega je še nekaj strateških postojank na Sapotnici in drugod, zadnje čase pa so se pojavile jeklene protitankovske zapreke tudi na skoraj vseh glavnih

KOMENTAR
Evropa,
mi prihajamo!

cestah, mostovih in celo po travnikih in gozdovih. Selani vedo povedati, kar ni nemogoče, da namerava vojska urediti vojaško postojanko tudi na Medvedji ravni na Setičah.

Tako vojska sistematično pre-preda ozemlje z vojaškimi objekti

„Da bi bilo več ljudi med nami, ki ne ubogajo na vsak ukaz!“

S tem citatom Mateja Bora je ravnatelj Slovenske gimnazije dv. sv. dr. Reginald Vospersnik na diskusiji v Tinjah apeliral na samozavest slovenske narodne skupnosti, ki se danes vedno bolj sooča z vprašanjem, kako uveljavljati slovenski jezik v koroški javnosti in na uradih. Na naslovno vprašanje diskusijskega večera „Kaj mi sami prispevamo k uresničevanju naših pravic“ so skušali odgovoriti mag. Marjan Pipp, dr. Marjan Sturm, dv. sv. dr. Reginald Vospersnik, dv. sv. dr. Pavel Apovnik, župnik Tomaž Holmar, inž. Peter Kuhar in dr. Franc Merkač.

gajo na vsak ukaz!“

narod iz dremavosti in otrplosti ter mu tako dati novega življenja. Osnovni korak pa je treba storiti doma v družinskem krogu, kjer mora slovenščina ostati pogovorni jezik.

Tajnik NSKS mag. Marjan Pipp je izjave župnika Holmarja potrdil in opozoril na potrebo po krepitvi slovenske identitete na vseh področjih. Zato bo potrebno v prihodnje ustanoviti lastne slovenske izobraževalne inštitucije, ki naj bi tudi jezikovno dvignile raven našega naroda. Tajnik NSKS se je jasno zavzel za krepitev znanja slovenščine, ki je v enostransko propagirani dvojezičnosti vedno bolj izgubljala na pomenu.

Dv. sv. dr. Pavel Apovnik je poudaril pomen jezikovnega šolanja in je podprl željo po ustanovitvi lastnih izobraževalnih ustanov. Doslej baje ni bilo željenega odziva na poskuse uveljavljanja slovenščine na uradih. Zato je dr. Apovnik priporočil, da bi uvedli servisne službe, ki bi pomagale Slovincem pri uporabi slovenščine na uradih. Tako inštitucijo je podprl tudi dr. France Merkač.

Za krepitev samozavesti se je zavzel tudi tajnik ZSO dr. Marjan Sturm, ki pa meni, da je prihodnost dežele le v multinacionalnosti, torej v večjezičnosti, kar je danes vsepovsod po svetu menda večjega pomena. Osrednje politične organi-

zacije pa se bodo v prihodnje morale bolj profesionalno posvetiti narodnostnemu delu. Tajnik ZSO je dejal, da vprašanje slovenske identitete danes ni več vprašanje jezika, ampak razumevanje lastne preteklosti. Z zastopanjem tega mnenja je tajnik ZSO na razgovoru sameval, saj so vsi diskutanti in tudi publika zahtevali krepitev lastnih narodnih korenin. Odrekli so se leta propagirani dvojezičnosti, ki je pri sosednem narodu očitno naletela na gluha ušesa. Dvojezičnost je bila opazna samo pri koroških Slovencih, kar pa ne more biti v interesu krepitve slovenske narodne identitete.

Zato je potrebno krepiti tudi znotraj narodne skupnosti težnje po uveljavljanju demokracije. „Slovenski narod se mora naučiti samostojno misliti in se odločati!“ je bil moto večera.

„Koroški Slovenci se moramo končno navaditi demokratično odločati o lastni usodi in bolj samozavestno nastopati v javnem življenju,“ je povzel dv. sv. dr. Reginald Vospersnik misli večine navzočih. S citatom Mateja Bora „Da bi bilo več ljudi med nami, ki ne ubogajo na vsak ukaz“ pa je ravnatelj Slovenske gimnazije zadel izpostavljenemu problemu žebelj na glavico.

Silvo Kumer

IŠČETE DELO?

Iščemo sodelavko sodelavca
v upravi naše centrale v Dobri vasi. Če imate že prakso ali ustrezno izobrazbo in znate slovensko in nemško, nas pokličite. Gospa Rozman se vesei Vašega klica!
04236/21-81-37

MI GA IMAMO!

RUTAR
DOBRLA VAS · BELJAK
CENTER

Statistike na uradih pričajo, da Slovenci le malokdaj uporabljamo slovenščino v javnosti, pa čeprav imamo zakonsko zagotovljene pravice. Kje so vzroki za tako stanje in zakaj teh pravic ne uveljavljamo — o teh vprašanjih so razglabljali diskutanti pod vodstvom Mirka Bogataja in prišli v bistvu do enotnega rezultata: vsem nam manjka samozavest, kadar gre za uveljavljanje slovenščine v javnosti.

Razpravljalci in publika so vedeli naštetih mnogo ilustrativnih primerov, nazadnje pa so ugotovili, da manjka konec koncev samozavesti, ki je neobhodno potrebna za preživetje vsakega naroda.

Župnik Tomaž Holmar je samokritično dejal, da bomo morali Slovenci najprej sami sebe kritično oceniti in dvigniti

in varnostnimi napravami, kar pa sploh ne pomeni, da bo to ozemlje zato bolj varno. Izkušnje namreč potrjujejo nasprotno. Danes je eden od argumentov za tovrstne aktivnosti razvoj dogodkov v Jugoslaviji, kaj bo pa jutri razlog?

Z ozirom na naše vključevanje v Evropo pa so take in podobne vojaške aktivnosti na meji pravi anahronizem. Drugod podirajo zidove in odstranjujejo bodečo žico, pri nas pa razširjajo vežbališča in strelišča. Evropa, mi prihajamo!

Na diskusiji v domu v Tinjah (z leve): inž. Peter Kuhar, župnik Tomaž Holmar, mag. Marjan Pipp, vodja diskusije Mirko Bogataj, dr. Marjan Sturm, dv. sv. dr. Reginald Vospersnik, dv. sv. dr. Pavel Apovnik in dr. Franc Merkač.

Ta priložnostni kvartet je pel nemške verzije slovenskih ljudskih pesmi.

Ljudska pesem naj ne bo blago barantanja

Letošnji osrednji koncert Slovenske prosvetne zveze prejšnjo nedeljo v celovškem Mladinskem domu je bil v celoti posvečen ljudski pesmi. Koncert so oblikovali zbori Srce, Trta, Foltej Hartman, Bilka, mladinski zbor z Radiš ter dva priložnostna kvarteta. Pokazalo se je, da v prostoru, kjer se srečujeta dva naroda, se pravi dve kulturi — ki se oziroma naj bi se medseboj tudi oplajali, pride do paralel, podobnosti, pa tudi do napetosti in celo do kraj.

V obliki stilizirane sodnijske razprave o avtentičnosti in o uporabnosti ljudske pesmi in celo o večji prodornosti oz. podložnosti te ali one kulture, je skušal organizator številni publiko približati in morda tudi raztolmačiti težave v zvezi z izvirnostjo ljudske pesmi. Na žalost ta namera ni docela uspela, saj je kar mrgolelo tulj in „visokih“ izrazov; manjkale so tudi številne dodatne informacii-

je. Omenjene pomanjkljivosti pa celotne podobe uspešnega koncerta, ki se je odlikoval po svoji samoniklosti, niso okrnile.

Dopolodne istega dne je bil na celovški univerzi zelo zanimiv, a na žalost slabo obiskan, simpozij, kateremu so svoj pečat vtisnili trije predavatelji: dr. Zmaga Kumar s predavanjem o slovenski ljudski pesmi kot delu slovenske kulture; mag. Bertej Logar je spregovoril o podobnostih in razlikah pevskega stila slovenske in nemške ljudske pesmi v Podjuni na osnovi gradiva, posnetega na plošče in kasete, ki so trenutno v prodaji, in Susanne Lach s predavanjem „Politično jedro koroške ljudske pesmi“.

Zmaga Kumar je potrdila, da je

Razburila duhove in poživila razpravo: Susanne Lach

slovenska koroška ljudska pesem slovenska.

Bertej Logar je na podlagi načina petja skušal dokazati posebnosti slovenske oz. nemške ljudske pesmi v Podjuni, pri tem pa je treba opozoriti, da je ta „nemška ljudska pesem“ v Podjuno uvožena ter da je tu bila in je še vedno pristno njena le slovenska ljudska pesem.

Susanne Lach je z zelo izpiljenim referatom (tako strokovno kot tudi vsebinsko), kateremu ni manjkalo niti krepke primesi osebne prizadetosti, nakazala korenine, vsebinska jedra in politično naravnost nove koroške ljudske pesmi: ta pesem je izraz folklorizma, korenini pa celo v nacističnih temeljih; njena politična naravnost je jasna — nemška, monokulturna. Koroška pa je, kakor trdi Lachova, dvojezična dežela.

Prav njeno predavanje je izzvalo krepko in še kako potrebno diskusijo o izvirnosti pesmi ter o problematiki prilaščanja in odtujevanja tovrstnega narodnega blaga. Vehementno je stekla beseda tudi o t. i. „Singwochen“ na Zablaskem jezeru; tam kjer so sicer odpravili prepoved kajenja in pitja vina, pojejo „celo“ slovensko, a kljub temu jim doslej ni uspelo (morda pa tudi nočejo) podreti v deželi zidov do slovenskega soseda. Franc Wakounig

Celovški knjižni teden in 9. Slovenski knjižni sejem v Ljubljani sta te dni zaprla svoja vrata — prvi za eno leto, drugi za dve. Frankfurtski knjižni sejem slej ko prej ostane merilo za vsako knjižno razstavo, vendar v Celovcu veljajo drugačna merila: namreč ta, ja nič ne spremeniti. Pestrost in živahnost Slovenskega knjižnega sejma v Cankarjevem domu v Ljubljani je tudi letos očarala goste, a buden opazovalec je ugotovil, in to ne z malo bolečine v srcu, da splošna gospodarska kriza pri naših južnih sosedih tudi mimo knjižnega trga ni šla brez posledic. Slovenske založbe vse bolj pesti težki gospodarski položaj in pri tiskovnih pogovorih je ekonomska plat številnih edicij in ponudb bila kar krepko v središču zanimanja.

Obisk sejma pa je bil, kot leta sem, dober in predvsem mladeža se je občasno kar trlo pri stojnicah, pri čemer je treba ugotoviti, da so naše koroške založbe, Mohorjeva, Drava in Wieser, bile zelo priljubljen kraj srečanj, pomenkov in informacij, pa tudi verska literatura je mladino zelo zelo zanimala.

Celovški knjižni teden

Kot smo v Našem tedniku že poročali, sta Mohorjeva založba in založba Drava letos bistveno sooblikovali in bogatili ponudbo prireditev v tem tednu. Mohorjeva kar dvakrat, Drava pa enkrat. Kot prva založba je Mohorjeva segla po dopoldanskem terminu — in ga znala tudi primerno izrabiti: priredila je posebno zgodovinsko uro (o njej smo poročali) v torek. V petek zvečer, 17. 11., pa je vabila na predstavitev slovenskega prevoda knjige „Laila“ Ingrid Paganiggove. „Lailo“ je prevedla Ljubljanka Mira Miladinovič in ona je knjigo tudi predstavila. Iz nemškega originala je bral Heino Fischer in s tem bistveno prispeval, da je večer bil pravo kulturno doživetje.

V soboto, 18. listopada, zvečer je založba Drava predstavila dve novi knjigi iz svojega programa. To sta „Wir sind Kärntner und damit hat sichts“, avtor dr. Bernhard Perching, in pa skupinsko delo jezikoslovcev Dressler, Laluschek, Menz „Der Kampf geht weiter“. Avtorji so strokovno analizirali pisanje koroških medijev o Slovencih in slovenskem vpraša-

Slovensko- koroške

založbe se uveljavile na knjižnih sejmi

V Ljubljani se je predstavila tudi Mohorjeva založba iz Celovca

nju. Potrjeno je bilo, da so v tem vprašanju vsi nemški politični dnevnik in tednik (razen komunističnega Volkswille) vselej zastopali nemškonacinalne, protislovenske pozicije. Diskusijo, ki se je razvila po predstavitvi obeh del, je suvereno vodil dr. Peter Gstettner.

9. Slovenski knjižni sejem

Kot prva od slovenskih koroških založb je Drava predstavila svoj knjižni program. Izhajajoč iz založniške filozofije, to je priznavanja k bi- in multikulturalnosti, je založba vzela v svoj program tudi prevode iz anglosaške književnosti.

Posebej je Drava predstavila v Ljubljani roman Petra Handkeja „Pisatelj popoldan“, ki ga je v slovenščino prevedel Borut Trekman, potem „Koncert za raka“ Franca Černeteta.

„Hiše v Karavankah“, standardno etnološko delo o stavbarstvu in kmečkem gradbeništvu na obeh straneh Karavank, knjiga je delo prof. Cevca in arh. Primožiča, pa so bile zaključek predstavitve založbe.

Založba Wieser se je v Ljubljani postavila s svojim kompletnim dosedanjim knjižnim programom, posebej pa je iz slovenskega dela predstavila roman „Tereza“ Katarine Marinčič in pesmi Milana Jesiha. Iz nemškega programskega dela je predstavila „Der wohlwollende Despot“ Karla Markusa Gauša, Javorškove „Gefährliche Erinnerungen“ in „Abend ankern die Augen“ Roberta Reiterja/Franza Liebharda, v romunskem Temišvarju živečega Nemca/Madžara.

Kot zadnja od naših založb se je v Ljubljani predstavila Mohorjeva. Ob udeležbi avtorja Franca Bernika so predstavili njegovo

knjigo „Ivan Cankar in Mohorjeva“, pesniško zbirko „Čas uhaja, čas hiti“ pesnice Maruške Sedlak, prevajalki Lučka Jenčič in Mira Miladinović pa sta govorili o ediciji „Austriaca“ in o prevodih, ki sta v nji že izšla: Bernhardov „Vzrok“ in „Laila“ Ingrid Pugnigove.

-wafra-

Zbirka Vilenica 89 pri Dravi

Založba Drava bo izdala zbirko VILENICA 89, to je paket prevodov iz slovenščine v nemščino.

Avtorji so Drago Jančar, Rudi Šeligo, Gregor Strniša, Dušan Jovanovič in Dane Zajc. Sozaložnik je Društvo slovenskih pisateljev.

SPD „DOBRAČ“ na Brnci vabi na

DRUŠTVENI PLES

ki bo v četrtek, dne 7. decembra, s pričetkom ob 19.30 v kulturnem domu na Brnci
Igra: TRIO DRAVA
Sodelujejo še: MGW Wurzenpaß in MePZ „Dobrač“ na Brnci
ČAKA VAS BOGAT SREČOLOVI!

GLOBASNICA

MIKLAVŽEVANJE

Čas: ned., 3. 12. 1989, ob 14.30
Kraj: gostilna Šoštari v Globasnici
Spored: igra „Mali strah Bavav“
Nastopa igralska skupina PD „Lipa“ iz Velikoveca
Obdarovanje otrok
Prireditelj: Slovensko kulturno društvo v Globasnici

Helga Mračnikar je zastopala Dravo na sejmih

Vodja založbe Wieser Lojze Wieser je predstavil celotni program

PETEK, 24. nov.
Dr. A. Feinig: Hišna imena na Ziljski Bistrici.

SOBOTA, 25. nov.
Voščila (M. Hartmann)

NEDELJA, 26. nov.
06.30—07.00 Voščila.
— Duhovni nagovor (Janez Tratar).
18.10—18.30 Dogodki in odmevi.

PONED., 27. nov.
ŠD Šentjanž —
Smučarji se veselijo na začetek sezone.

TOREK, 28. nov.
Partnerski magazin.

SREDA, 29. nov.
Glasbena sredo. Gost v studiu: Marko Tondolo iz Celovca.

ČETRTEK, 30. nov.
Rož — Podjuna — Zilja.

Slovenska radijska oddaja
Ponedeljek, 27. nov.,
Pred začetkom smučarske sezone — ŠD Šentjanž — Letos je športno društvo Šentjanž obhajalo okrogel jubilej. Ko so pred desetletji začeli s športnim udeleževanjem, je smučarska sekcija štela le nekaj članov, v teku let pa se je razvila v najpomembnejši odsek društva. Naraščajniki štejejo že nekaj let med najbolj obetavne v deželi. Funkcionarji in trenerji pa žrtvujejo mnogo prostega časa, saj delo z mladino ni lahko. Sedaj vsi že nestrpnost čakajo, da bo zapadel prvi sneg. Kako so se pripravljali šentjanški smučarji na letošnjo sezono? Bodo slavili podobne uspehe kot lani? Kakšni so viški v novi sezoni, kakšni cilji?

NA TELEVIZIJI

DOBER DAN, KOROŠKA!
26. 11., FS 2, 13.00

Ohraniti naravne zaklade neokrnjene — Selani se bore proti načrtovani cesti na Grosovo planino pod Košuto Kaj doprinesemo samo v napreznih za naš razvoj? — Diskusija v Tinjah

Proti množični razprodaji narodne identitete in narodnega ponosa — osrednji pevski koncert SPZ/Ljudska pesem.

Mag. Peter Waldhauser novi predsednik KSOO.

Kako nastaja televizijski prispevek — Božji grob: adventno petje

PRIREDITVE

DOBRLA VAS

KONCERT — „Povijamo venec žitnih klasov — pospravljamo s polja nebes blagoslov“.
Čas: nedelja, 26. 11., ob 19.30
Kraj: gostilna Planteu v Goricah
Nastopa: MePZ SPD „Srce“ v Dobrli vasi, Gemischtes Quartett Sittersdorf, Folklor na skupina Žitara vas
Prireditelj: SPD „Srce“

ŠMIHEL

SREČANJE ZA ZAKONCE — „O naravnih metodah urejanja rojstev“
Predavatelj: dr. Peter Smolnig (predavanja bo v nemščini)
Čas: ponedeljek, 27. 11., ob 19.30
Kraj: Farni dom v Šmihelu
Prireditelj: Katoliška prosveta v Šmihelu

DOBRLA VAS

Gledališka predstava „ZMAJ“ (Jevgenij Švarc — Marjan Belina)
Čas: nedelja, 3. 12., ob 14.30
Kraj: Kulturni dom v Dobrli vasi
Nastopa gledališka skupina KPD „Planina“ iz Sel
Režija: Franci Končan
Prireditelj: SPD „Srce“ v Dobrli vasi

BREZNICA

KMEČKE HIŠE V KARAVANKAH — predavanje z diapozitivi
Čas: petek, 24. 11., ob 19.30
Kraj: v hiši Fugger, pd. pri Šervecelnu na Breznici
Predavatelj: dr. Tone Cevc
Prireditelj: SPD „Rož“ v Šentjakobu

ŠENTPRIMOŽ

MRTVAŠKI PLES
Čas: sobota, 25. 11., ob 20. uri
Kraj: Kulturni dom v Šentprimozu
Nastopa gledališka skupina „TNXFRŠTRLS“
Ideja, scena, režija, realizacija: Cilka Hudobnik, Rezka Kanzian in Štef Merkač
Prireditelj: SPD „Danica“

ŠENTJAKOB

10. december — DAN ČLOVEKOVIH PRAVIC
Društvo „Mednarodna solidarnost kristjanov/Christian solidarity international“ se zavzema po vsem svetu za preganjane kristjane.
Po nedeljski maši bo video-film predstavil delovanje te organizacije.

Predavanje „PREGANJANJE KRISTJANOV DANES“
Čas: nedelja, 10. dec., ob 20. uri
Kraj: farni dom v Šentjakobu
Predava: Mag. Katharina Sotriffer, Dunaj
Prireditelj: Katoliška prosveta

ŠENTJAKOB

MI IN NAŠA ZGODOVINA
Predavanje: Turški vpadi in kmečki upori
Čas: torek, 28. 11., ob 19.30
Kraj: farna dvorana v Šentjakobu
Predavatelj: prof. dr. Janko Zerzer, profesor zgodovine na Slovenski gimnaziji in na Strokovni šoli v Šentpetru

DOBRLA VAS

BOŽIČNA DRUŠTVA UPOKOJENCEV PODJUNA
Čas: na 1. adventno nedeljo, 3. decembra
Kraj: RUTAR LIDO v Dobrli vasi
Pričetek: ob 11. uri sveta maša v kapeli Franca Rutarja; ob 12. uri kosilo
Sodeluje: MoPZ „Vinko Poljanec“ iz Škocijana

GORNJA VAS

KOROŠKI VEČER
Čas: sobota, 25. 11., ob 20. uri
Kraj: gostilna Hafner v Gornji vasi
Nastopa: Doppelsextett Velden
Prireditelj: KPD „Drava“ Žvabek

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA V CELOVCU VABI NA GLASBENO PRAVLJICO

Macesnov škratek Rastko in njegove dogodivščine od jeseni do poletja

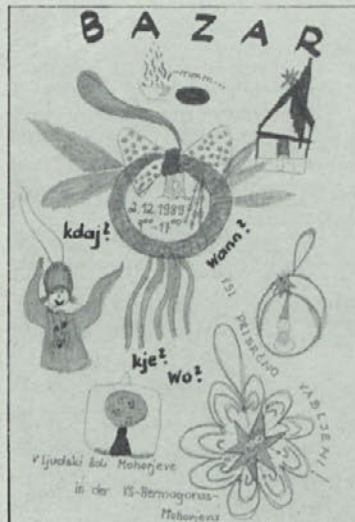
Pravljico izvajata: Mojca Malovrh in Roman Mohar iz Ljubljane
sreda, 29. 11. 1989,
ob 10. uri v otroškem vrtcu „Naš otrok“ v Celovcu, 10.-Oktober-Str. 25, ob 14.30 v otroškem vrtcu v Št. Primožu
četrtek, 30. 11. 1989,
ob 9.15 uri v otroškem vrtcu Slovenskega šolskega društva v Mladinskem domu, Mikschallee 4
ob 11.15 uri v otroškem vrtcu Zavoda šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu
ob 15.30 uri v društveni sobi SPD „Bilka“ v Bilčovsu

OBIRSKO

PLES ŠPORTNIKOV
Čas: sobota, 25. 11., ob 20. uri
Kraj: pri Kovaču na Obirskem
Prireditelj: Slovenski športni klub Obir Igra ansambel BRANETA KLAVŽARJA

SELE

KONCERT NARODNIH PESMI IN PLESOV
Čas: nedelja, 26. 11., ob 14. uri
Kraj: farni dom v Selah
Nastopajo: Mešani pevski zbor „Iskra-Železniki“ (vodi umetniški vodja Franc Čufar), Folklorna skupina KPD „Planina“ iz Sel, vodi Mira Oraže, Mešani pevski zbor iz Sel, vodi Pavel Olip
Prireditelja: Občina Sele in KPD „Planina“

Z Vašo podporo bo združenje staršev še lažje delovalo, zato Vas prosimo, da primate na bazar in s tem podprete šolarje.
Združenje staršev pa prosi naše podjetnike in privatnike, da letos namesto božičnih voščil podarijo združenju staršev kako podporo.
Hvala že vnaprej!

SODALITAS

Dom v Tinjah

Telefon:
(0 42 39) 26 42
9121 Tinje

v petek, 24. nov., od 9. do 18. ure
Tečaj za spretno roko:
SLIKANJE NA SVILO, nem.
Vodstvo: Mathilde Sabitzer

v petek, 24. novembra, ob 19.30
Predavanje: **DRŽAVA MORI — PO VSEM SVETU PROTI SMRTNI KAZNI**, nem.
Predavatelj: Edith Kapeller in pastor Joachim Rathke

od ponedeljka, 27. nov., od 18. ure do četrta, 30. nov., do 13. ure
Duhovne vaje za gospodinje v župniščih, za organistke in meznarice:

MARIJA IN NAŠ APOSTOLAT
Vodi: p. Polikarp Brolih

od ponedeljka, 27. nov., od 18. ure do četrta, 30. nov., do 13. ure
Duhovne vaje za redne in pomožne članice in člane Marijine legije:
MOLITEV — VIR DUHOVNEGA ŽIVLJENJA
Vodi: dekan Poldej Kassi, Bilčovs

v sredo, 29. nov., od 14. do 20. ure in v četrtek, 30. nov., od 14. do 20. ure
SLIKANJE NA BLAGO
Vodi: Anica Vrechar, Kotmara vas

v sredo, 29. nov., ob 19.30 uri
Predstavitve in diskusija z avtorji avstrijske rektorske konference:
POLOŽAJ IN PERSPEKTIVE AVSTRIJSKIH NARODNIH SKUPIN, nem.
Poročilo predstavitve: univ. as. dr. Vladimir Wakounig in univ. prof. dr. Dietmar Larcher
Diskusijo vodi: dv. sv. dr. Pavel Apovnik

GALERIJA TINJE:
RAZSTAVA DEL SLIKARJA BOJANA BREZOČNIKA — slike (še do 13. 1. 1990)

CLUB TRE POPOLI vabi na OBISK LJUBLJANE
v petek, 8. decembra 1989
Spored: — obisk in predstavitve podjetja Slovenijales

— obisk kulturnih znamenitosti v Ljubljani
— pogovor s predstavnikoma podjetja ARAMCONSULTING;

tema: **Katere pravne oblike podjetij in katere možnosti investiranja veljajo v Jugoslaviji po 1. 1. 1990?**
Cena ekskurzije: 160,— šil.

Odhod: ob 7.30 uri: Velikovec (pošta) 8.00: Celovec (parkirišče pred univerzo) 8.20: Kožentavra (gostilna Mlečnik)
Prijavite se lahko pismeno ali po telefonu: Dr. Arthur Roßbacher Hauptplatz 7/1

9170 Borovlje (tel.: 04227/2239)
ali: uprava NT, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec (tel.: 0463/512528-23, Milka Hudobnik)
Ne zamudite te zanimive ekskurzije!

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopata predsednik dr. Matevž Grlic in mag. Marjan Pipp, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. — **UREDNIŠTVO:** Silvo Kumer (glavni urednik), urednika Franc Wakounig in Vincenc Gotthardt, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Krščanska kulturna zveza v Celovcu
vabi na gledališko predstavo

„Marijino oznanjenje“

Čas: petek, 8. dec., ob 14.30
Kraj: Mestno gledališče v Celovcu

MARIJINO OZANJENJE, napisano po vzoru srednjeveških misterijev, je francoski pisatelj Paul Claudel pisal skoraj vse svoje življenje, od leta 1892 do 1948.

Drama predstavlja predvsem medsebojne odnose dveh neenakih sester, ponižne in čiste Violaine ter strastne Mare. Dogajanje je postavljeno na srednjeveško francosko kmetijo tik pred Violainino poroko z Jacquesom, s katerim pa se potem poroči Mara.

Violaine namreč iz dobrote in usmiljenja poljubi gobavega stavbenika Pierra, ki ga skuša s tem rešiti iz njegove izobčenosti. Toda s tem se še sama okuži in ženin Jacques je ne mara več. Sedaj je ona izobčenka, a bistveno drugačna od Pierra: zunanje sicer razpadajoča, toda notranje čista, verujoča v neki višji smisel bivanja, v duhovni pomen žrtvovanja za druge.

K njej, slepi in gobavi, vendar pomirjeni s svojo usodo, pride Mara s svojim mrtvim otrokom in Violaine ga v božični noči oživi in mu da svoje nekdanje svetle oči namesto črnih, ki jih je imel otrok po Mari. Zgodil se je čudež in Jacques spozna, da ga Violaine ni varala s Pierrom, temveč se je žrtvovala za človeka.

V svojem prostovoljnem mučeništvu in s čudežem, ki ga povzroči, se Violaine predstavi kot personificirana nedolžnost, ki s svojo žrtvijo odjemlje greh ter služi božji slavi. V njenem trpljenju ni obupa in groze pred smrtjo, ampak le ekstatičen izvir religiozne prevzetosti in očiščenja. Violaine šele s trpljenjem doseže svojo izpolnitev in mir. S svojo žrtvijo odreši vse: sebe, Jacquesa, Maro in otroka.

MARIJINO OZANJENJE je najvišji vzpon Claudelovega gledališča. V zaporednih strnitvah dobi igra silovit zanos. Njen sklepni heroični optimizem je mogoče doseči le za ceno popolnega žrtvovanja. Oznanjenje ni le bogoslužje, temveč gledališki odblesk maše. Skladno z duhom svetopisemskih pripovedi in s srednjeveškimi duhovnimi igrami je Violaine podoba Kristusa. Njena gobavost je božje znamenje, ki jo iznakaži in napravi podobno božjemu služabniku iz knjige preroka Izaije, ki po mnenju vseh razlagalcev predstavlja Kristusa. A Violaine je hkrati podoba device Marije. Kakor ona s skrivnostnim rojstvom deviške podari življenje otroku. Ta primerjava nam šele omogoča razumeti naslov drame. Marijino oznanjenje je dano vsakomur, ki zmore po vzoru device Marije povezati svoje žrtvovanje z odrešenjem.

LKH

Gostuje: Mestno gledališče ljubljansko. Prevajalec: Aleš Berger. Režiser: Dušan Mlakar. Dramaturg: Goran Schmidt. Scenografika: Simona Perne. Kostumografika: Alenka Bartl. Avtor glasbe: Lado Jakša. Lektor: Jože Faganel. Vstopnice v predprodaji: pri krajevnih društvih, v Mohorjevi knjigarni, v knjigarni „Naša knjiga“ in v pisarni Krščanske kulturne zveze, Viktringer Ring 26, tel.: 0463/516243, ter eno uro pred predstavo.

PISMA BRALCEV

Quo vadimus? Kam gremo? Odgovor na članek Jožeta Wakouniga

Ko prebiram tvoj članek, ne morem drugače, kot da odgovorim. Prvič, ker se čutim kot študent na Dunaju nagovorjenega, drugič pa zato, ker se na noben način ne morem strinjati s tvojim elitnim mišljenjem. Najprej bi rad povedal, zakaj so se študentje udeležili diskusije v tako majhnem številu. Razgovor se ni odvijal 20. novembra, kot pišeš, marveč 30. oktobra. Mogoče je zdaj že komu jasno, kje so bili študenti. To je bilo namreč ravno v tednu, ko so bili Vsi sveti, največji praznik med začetkom oktobra in božičem. Zato je bila večina doma, na Koroškem. Tak termin pa je izbral odbor kluba zato, ker so bili ravno tedaj na Dunaju gimnazijci. To ni bil slučaj! A zdaj k pravemu vzroku mojega pisma: elitna šola Slovenska gimnazija. Strinjam se s tem, da „zaradi svojih talentov pač nismo vsi enako sposobni za šolo“. Torej bi morala biti Slovenska gimnazija le elitna šola. Torej bi morala biti vsaka gimnazija, ne le naša. Ne razumem pa, ko pišeš dalje, da bodimo vsi, torej ves narod, elita: „Vsak na svojem polju, naj bo kot kmetje, obrtniki, podjetniki, trgovci, v prostih poklicih, kot delavci, nameščenci, uradniki, učitelji, duhovniki in tako naprej, tudi kot profesorji in dijaki na Slovenski gimnaziji!“ Zakaj naj bi bili ravno Slovenci „izbranci, odličniki; izbrana družba; cvet česa“, če citiram Vrbinca? Ne verjamem, da tako mišljenje posebno pospešuje mirno sožitje med slovensko in nemško govorečimi Korošci. Rad bi opisal dogodek, katerega sem doživel pred ne še tako dolgim časom:

Ko sem bil v Gradcu pri vojaki, nas je bilo kar nekaj Slovencev v isti skupini, deset po številu, od tega kar šest absolventov Slovenske gimnazije. Vse po vrsti si poučeval tudi ti, štirim si bil celo razrednik. Vrh tega smo imeli še poveljnika, Slovence, ki se je pravtako hvalil s slovensko elito. Zato smo, kako naj bi bilo tudi drugače, bili tudi mi prepričani, da moramo biti boljši, ako hočemo preživeti. In tako smo se tudi vedli, vedno in povsod smo hoteli prekositi naše nemško govoreče sodržavljane, ki dotlej niso imeli dosti pojma o nas in tudi do Slovencev niso imeli (skoraj) nikakršnih predsodkov. Toda to se je kmalu spremenilo. Ko smo se z našim stremljenjem bolj in bolj zapirali vase, ko so nas celo naši tovariši (Kameraden, ne Genossen) zasovražili in smo tu pa tam celo že čuli izjave, da imajo desničarji na Koroškem že prav, smo polagoma uvideli, da to ne privede nikamor.

Mislím, da bi se podobno godilo vsakemu, ki bi v podjetjih in ustanovah, kjer delajo pripadniki obeh narodov, poskušal ustvariti nekakšno slovensko elito. Zato zagotovo ni pretirano, ako prenesem to na vse koroške Slovence. Če se po eni strani potegujemo za dvojezičnost ter mirno sožitje obeh narodov, ne moremo in ne smemo po drugi strani stremeti za elito. S tem bi se sami začeli zapirati v geto in ne bi trajalo dolgo, da bi nas tudi tisti, ki nas danes še imenujejo sosede, zasovražili.

Zato lahko le še enkrat ponovim: Slovenska gimnazija naj bo elitna

PISMA BRALCEV

šola, torej šola, kakršne naj bi bile tudi vse druge gimnazije po Avstriji in drugod — nič boljša in nič slabša!
Jozi Wutte,
Dunaj

Obvestilo Slovcem iz iniciativnega odbora Konference zdamskih Slovcem v Kanadi

Slovenski ZDOMSKI rojaki z velikim zanimanjem spremljamo politične premike v MATIČNI domovini. V luči teh dogajanj se je letos na študijskih dneh v DRAGI-TRST osnoval INICIATIVNI ODBOR SLOVENSKEGA SVETOVNEGA KONGRESA s sedežem v Celovcu. Ta korak nas je opogumil, da smo pričeli RAZMIŠLJATI o obliki NADSTRANKARSKEGA SLOVENSKEGA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA, ki naj bi pred svetovno javnostjo predstavljal SLOVENCE. V ta namen smo 22. sept. 1989 ustanovili iniciativni odbor KONFERENCE ZDOMSKIH SLOVENCEV V KANADI s sedežem v Torontu.

27. sept. bo v slovenski zgodovini zaznamovan kot odločilni mejnik. Slovenski parlament je v Ljubljani z ogromno večino izglasoval važne ustavne AMANDMAJE in s tem nakazal svetovni javnosti SLOVENSKE ZAHTEVE. Izglasovani ustavni amandmaji bodo v prihodnosti oblikovali slovensko politično, kulturno, pravno, socialno ter gospodarsko življenje. Prav to nas je nagnilo k odločitvi, da bomo skušali posredovati naša RAZMIŠLJANJA VSEM ZDOMSKIM, ZAMEJSKIM TER MATIČNIM SLOVENCEM, naj bodo to posamezniki ali organizacije, NOVO ali STARO naseljenci. Krajevne KONFERENCE ZDOMSKIH SLOVENCEV naj bi omogočile povezovanje SLOVENCEV širom sveta, istočasno pa bo njihova naloga informirati svetovno javnost o slovenski problematiki.

„RAZMIŠLJANJA“ O ORGANIZACIJI IN IDEJNI PROBLEMATIKI ZAMIŠLJENEGA SVETOVNEGA KONGRESA BOMO POSREDOVALI SLOVENSKI JAVNOSTI VSEH TREH SLOVENIJ V PRIHODNJIH DNEH V OBLIKI BROŠURE.

Enotna miselnost in enoten pristop na področju SLOVENSKE SUVERENOSTI, DEMOKRATIČNEGA POLITIČNEGA PLURALIZMA TER SVOBODNEGA GOSPODARSTVA, bo merilo NAŠE SLOVENSKE STRPNOSTI, DRUŽBENE POLITIČNE ZRELOSTI, GOSPODARSKE DALEKOVIDNOSTI, pred vsem pa merilo NAŠE NARODNE ZAVESTI, čeprav geografsko oddaljeni ali celo rojeni zunaj matične SLOVENIJE.

Dolžnost in potreba nas vseh je, da 30% Slovencev živečih zunaj meja MATIČNE države PRISLUHNE zgodovinski premikom in ENOTNO pomaga Slovcem doseči NARODNO OSAMOSVOJITEV.

„OBVESTILO SLOVENCEM“ zaključujemo s prijateljskim pozdravom in z željo, da bi tudi v MATIČNI domovini zavladala Jeffersonova misel...

VLADA LJUDSTVA... PO LJUDSTVU... ZA LJUDSTVO...

Iniciativni odbor
Kanadska konferenca
zdamskih Slovcem (Kanada)

TRGOVINA OKEN
IN VRAT

FRANC
HASCHEJ

RAZPISUJE DELOVNO MESTO TAJNICE
zaželeno znanje obeh deželnih jezikov, celodnevna
zaposlitev, plača po dogovoru.

Podrobnejše informacije po
tel.: 0 42 36 / 28 20 ali avtotelefon 06 63 / 47 5 93.

Kdo je najboljši nogometaš leta 1989?

Doslejšnji nogometaši leta

1983
Stanko
Blažej

1984
Justin
Polanšek

1985
Miha
Kreutz

V preteklih dveh letih je goleador Arthur Hanser bil izvoljen za najboljšega nogometaša leta, letos Naš tednik že sedmič išče najboljšega nogometaša preteklega leta.

Od leta 1983 do 1986 smo izbirali nogometaša leta z glasovnicami, ki so jih vposlali naši bralci. Ker se pa je mnogim zdelo, da je ta način mogoče le premalo objektivno, že dve leti izbira nogometaša leta strokovna žirija. Ta teden Vam predstavljamo strokovno žirijo, ki jo sestavljajo po vrsti nogometni strokovnjaki.

Doslejšnji nogometaši leta

1986
Marjan
Velik

1987
Arthur
Hanser

1988
Arthur
Hanser

Žirija izbora nogometaša leta 1989:

Pepo Micheu	—	sekcijski vodja iz Globasnice
Nanti Olip	—	sekcijski vodja v Selah
Albin Waldhauser	—	sekcijski vodja SAK
Rudi Čik	—	sponzor ASKÖ Šmihela
Lojze Lach	—	član predsedstva v Klopincu
Peter Ruch	—	sodnik v koroški ligi
Feliks Steiner	—	športni novinar — KTZ
Gerhard Suppanz	—	blagajnik v Bilčovsu
Franc Lesjak	—	iz Dobrle vasi

Uredništvo Našega tednika

Vsakega člana žirije smo naprosili, da bo tudi na kratko utemeljil svojo odločitev.

Kmečka gospodarska zadruga
v Šentjakobu v Rožu, r. z. z o. j.

razpisuje

delovno mesto POSLOVODJE

Znanje obeh deželnih jezikov in izkušnje na gradbenem sektorju predpogoj.

Prijave sprejemamo na naslov:

KGZ Šentjakob v R., 9184 Šentjakob 87, tel. 0 42 53 / 22 11

Export-Import podjetje

išče

kvalificirano sodelavko za pisarno

Znanje slovenščine in nemščine predpogoj,
angleščina zaželena.

Podrobnejše informacije po tel.: 0 42 27 / 38 02

Vaš poslovni partner v območju Alpe-Jadran

Korotan

proizvodnja in trgovska družba z o. j.

A-9020 Celovec
Viktringer Ring 26

Telefon — (0463) 56 2 16

Telex — 422801

Telefax (0463) 51 62 57

34170 Gorica
Corso G. Verdi 115

Telefon — (0481) 34 0 60

Telex — 461066

Telefax — (0481) 85 182

Gregej Reichmann
40-letnik

Pred kratkim je praznoval svoj 40. rojstni dan Gregej Reichmann iz Bilčovsa. Kot gratulanti so med drugim prišli tudi ribiči, katerim je ta večer uspelo prepričati ženo Ireno, da bi bil ribiški klub le polovico tega vreden, če Gregej ne bi bil zraven. Gregej pa seveda ni le uspešen pri svojem najljubšem konjičku — pri ribolovu — ampak je tudi odličen mizar v domačem podjetju Gasser. Prijubljenemu domačinu želijo vsi sorodniki, znanci in prijatelji ob 40. rojstnem dnevu vse najboljše. Čestitkam pa se rade volje pridružuje tudi uredništvo NT.

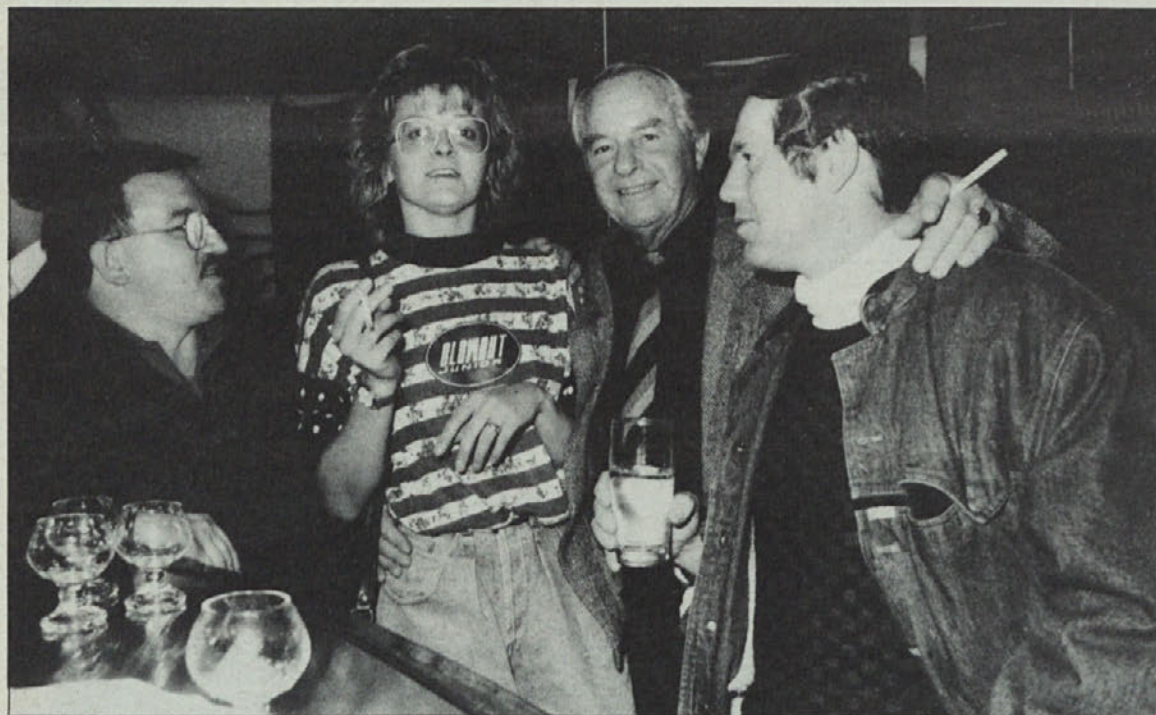
NA LEDU se počuti v zadnjem času mag. Janko Urank posebno dobro, pri celovškem KAC je prevzel namreč trening za eno moštvo naraščaja. Kako je prišel k temu? Čisto enostavno, njegov sin se je odločil, da bo postal hokejist in hočeš ali nočeš je moral tudi oče obleči drsalke in zdaj vsak teden pridno vadi s svojim sinom.

Šolnik se je podal na led

Mag. Janko Urank (levo zadaj) se je v prostem času posvetil hokeju na ledu, poklicno pa se je zdaj posvetil izobrazbi dvojezičnih učiteljev, kar pa je menda še znatno bolj težavna naloga . . .

Martinovanje z Našim tednikom

Za dan sv. Martina je glasilo NSKS Naš tednik skupno s turistično agencijo Cartrans že šestič vabilo svoje bralke in bralce na martinovanje, katerega sta letos priredila v Čateških toplicah.

V zgodnjih jutranjih urah se je v soboto, 11. t. m., preko Pliberka proti Celovcu odpeljal Sienčnikov avtobus, katerega so do zadnjega kotička napolnili bralke in bralci Našega tednika, obenem se je pridružil v Celovcu našemu še avtobus avstrijsko-jugoslovanske družbe. Po nekaj urah vožnje s kratkimi pristanki so udeleženci, bilo jih je skoraj sto, prispeli v Čateške toplice, kjer so goste prisrčno sprejeli. Po kosilu in popoldanskem oddihu smo se odpravili v bližnji grad Mokrice na Martinovo večerjo. Na žalost je bil zaradi smrtnega slučaja odpovedan krst mošta; da pa ne bi bili prikrajšani, je ta obred izvrstno izvedel znani hodiški

vinogradnik dipl. trg. Janko Urank. Krst je bil sicer zelo „moker“ in trajal je do zgodnjih jutranjih ur. V nedeljo popoldne so se vsi zadovoljni vračali domov z mislijo, da se bodo drugo leto spet udeležili martinovanja.

